

Metodologický doktorský seminář: Výzkum a metody v politické teorii

Vyučující: Mgr. Jan Bíba, Ph.D., Mgr. Ľubica Kobová, MA, PhD.

Politici teoretici dlouho předpokládali, že předmět jejich bádání nemá žádné specifické metody. Toto přesvědčení ovšem bylo narušeno tzv. obratem k jazyku, který umožnil vypracovat celou škálu metodologických přístupů. V rámci semináře se zaměříme na tyto přístupy a budeme se tázat, jakým způsobem přispěly k porozumění vybraným klíčovým otázkám politické teorie. Seminář tak bude sledovat dopad obratu k jazyku na naše porozumění takových pojmů, jako je ideologie, demokracie, ctnost či soudnost.

Podmínky atestace

- Minimálně 70% účast
- Aktivní participace na výuce (přednesený referát, koreferát atd.)
- Vypracování návrhu výzkumného designu za využití některého z diskutovaných metodologických přístupů
- Pravidelná domácí příprava

1. Úvod: politická teorie a obrat k jazyku

Miller, D. Linguistic Philosophy and Political Theory, in Miller and Siedentop (eds) *The Nature of Political Theory*,

Tully, J. Political philosophy as a critical activity, *Political Theory*, Vol.30, no.4, 2002.

2. Morfologické pojetí ideologie

Freeden, M. Ideological boundaries and ideological systems, *Journal of Political Ideologies*, 8 (1), 2003.

Freeden, M. Essential contestability and effective contestability', *Journal of Political Ideologies*, 9 (1), 2004.

Norval, A. The things we do with words - contemporary approaches to the analysis of ideology', *British Journal of Political Science*, 30 (2000), s. 313-46.

3. Teorie řečových aktů

Austin, J. L. (2000). *Jak udělat něco slovy*. Praha: Filosofia.

Pocock, J. G. A. (1984). Verbalizing a political act : toward a politics of speech. In M. J. Shapiro (Ed.), *Language and politics* (s. 25 - 43). New York: New York University Press.

4. Cambridžská škola: kritika textualismu

Skinner, Q. (1969). Meaning and understanding in the history of ideas. *History and Theory*, 8(1), 3 - 53.

Tully, J. H. (1983). The Pen Is a Mighty Sword: Quentin Skinner's Analysis of Politics. *British Journal of Political Science*, 13(4), 489-509.

Tully, J. (Ed.). (1988). *Meaning and context : Quentin Skinner and his critics*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.

5. Cambridžská škola: řečové akty, morální principy a sociální změna

Skinner, Q. (2003) Moral principles and social change, *Visions of Politics I*, Cambridge: CUP, s. 145 – 157.

Skinner, Q. (2007) Paradiastole: redescribing the vices as virtues, in *Renaissance Figures of Speech*, Cambridge: CUP, s. 149 – 163.

6. Rétorika a politická teorie (případ deliberativní demokracie)

Bohman, J. F. (1988). Emancipation and Rhetoric: The Perlocutions and Illocutions of the Social Critic. *Philosophy and Rhetoric*, 21(3), 185 - 204.

Fontana, B., Nederman, C. J., & Remer, G. (Eds.). (2004). *Talking democracy : historical perspectives on rhetoric and democracy*. University Park: Pennsylvania State University Press.

Chambers, S. (2009). Rhetoric and the Public Sphere: Has Deliberative Democracy Abandoned Mass Democracy? *Political Theory*, 37(3), 323-350.

Norval, A. J. (2007). *Aversive democracy : inheritance and originality in the democratic tradition*. Cambridge: Cambridge University Press. Chapter 2: Democratic argumentation: rhetoric and imagination, s. 56-74.

7. Rétoričnost a politická teorie (poststrukturalismus)

Bender, J. B., & Wellbery, D. E. (Eds.). (1990). *The Ends of rhetoric : history, theory, practice*. Stanford, Calif.: Stanford University Press.

Laclau, E. (2001). The politics of rhetoric. In T. Cohen, B. Cohen, H. J. Miller & A. Warminski (Eds.), *Material events : Paul de Man and the afterlife of theory* (pp. 229-253). Minneapolis: University of Minnesota Press.

Nietzsche, F. (2010). *O pravdě a lži ve smyslu nikoliv morálním*. Praha: OIKOYMENH.

Norval, A. J. (2007). *Aversive democracy : inheritance and originality in the democratic tradition*. Cambridge: Cambridge University Press. Chapter 2: Democratic argumentation: rhetoric and imagination, s. 74-104.

8. Wittgenstein: následování pravidla

Wittgenstein, L. (1993) *Filosofická zkoumání*, Praha, FLU.

Winch, P. (2004). *Idea sociální vědy a její vztah k filosofii*. Brno: Centrum pro studium demokracie.

Pitkin, H. F. (1972). *Wittgenstein and justice : on the significance of Ludwig Wittgenstein for social and political thought*: University of California Press.

Mouffe, Wittgenstein and the Ethos of Democracy in Nagl, L., & Mouffe, C. (Eds.). (2001). *The legacy of Wittgenstein pragmatism or deconstruction*. Frankfurt am Main; New York: Peter Lang.

9. Wittgenstein: perspektiva a změna aspektu

Wittgenstein, L. (1993) *Filosofická zkoumání*, Praha, FLU.

Owen, Genealogy as perspicuous representation in Heyes, C. J. (Ed.). (2003). *The grammar of politics: Wittgenstein and political philosophy*.

Norval, *Aversive Democracy*, kap. 3.

10. Slib, odpuštění (Austin, Derrida, Arendt)

Derrida, J. (1986). Declarations of independence. *New Political Science*, 7(1), 7-15.

Honig, B. (1993). *Political theory and the displacement of politics*. Ithaca & London: Cornell University Press. Kap. 4: Arendt's Accounts of Action and Authority, s. 76-125.

11. Souzení, soudnost, exemplárnost (Kant, Arendt, Zerilli, Norval)

Kant, I. (1975). *Kritika soudnosti* (V. Špalek & W. Hansel, Trans.). Praha: Odeon.

Arendtová, H. (2002). *Přednášky o Kantově politické filosofii*. Praha: OIKOYMENH.

Zerilli, L. M. G. (2005). *Feminism and the abyss of freedom*. Chicago: University of Chicago Press.

Zerilli, L. M. G. (2005). "We Feel Our Freedom": Imagination and Judgment in the Thought of Hannah Arendt. *Political Theory*, 33(2), 158-188.

Zerilli, L. M. G. (2009). Toward a feminist theory of judgment. *Signs: Journal of Women in Culture & Society*, 34(2), 295-317.

Zerilli, L. M. G. (2012). Value Pluralism and the Problem of Judgment. *Political Theory*, 40(1), 6-31.